

Choroby układu krążenia pozostają najpoważniejszym wyzwaniem dla zdrowia publicznego w Unii Europejskiej, stanowiąc przyczynę blisko 40% wszystkich zgonów. Każdego roku z ich powodu życie traci około 1,7 mln osób, a liczba pacjentów zmagających się ze schorzeniami kardiologicznymi sięga 62 mln.

Poza wymiarem ludzkim, problem ten generuje gigantyczne obciążenie dla gospodarki – roczne koszty szacuje się na ponad 282 mld euro, z czego znaczną część stanowi utracona produktywność pracowników. W odpowiedzi na te alarmujące dane, w połowie grudnia 2025 roku Komisja Europejska zaprezentowała przełomowy dokument strategiczny: „EU cardiovascular health plan: the Safe Hearts Plan”.

Wspólne standardy zamiast „kodu pocztowego”

Głównym założeniem nowej strategii jest ujednoczenie standardów leczenia i profilaktyki we wszystkich krajach członkowskich. Obecnie systemy ochrony zdrowia w Europie charakteryzują się ogromnymi dysproporcjami. Przykładowo, wskaźnik zgonów z przyczyn sercowo-naczyniowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej potrafi być kilkakrotnie wyższy niż w krajach zachodnich, takich jak Francja. Eksperci zaangażowani w prace nad dokumentem podkreślają, że o szansach na przeżycie nie powinien decydować „kod pocztowy” pacjenta, lecz powszechny dostęp do najnowocześniejszych terapii.

Strategia „Safe Hearts Plan” nie jest szeptym aktem prawnym, lecz zestawem precyzyjnych wytycznych obejmujących cały proces medyczny – od edukacji i prewencji, przez wczesną diagnostykę, aż po skomplikowane zabiegi, w tym transplantologię. Program opiera się na trzech filarach:

- Prewencja, rozumiana jako kształtowanie zdrowych nawyków.
- Wczesne wykrywanie, oparte na masowych badaniach przesiewowych.
- Leczenie i opieka, ze szczególnym uwzględnieniem rehabilitacji kardiologicznej.

Ambitne cele do 2035 roku

Unijny plan wyznacza konkretne, mierzalne cele, które mają zostać osiągnięte w ciągu najbliższej dekady. Do 2035 roku zakłada się zmniejszenie przedwczesnej umieralności z przyczyn sercowo-naczyniowych o 25% w stosunku do poziomu z 2022 roku. Aby to osiągnąć, położono nacisk na regularną kontrolę parametrów życiowych populacji.

Zgodnie z planem, co najmniej 75% osób w wieku 25–64 lata oraz 90% seniorów powyżej 65. roku życia powinno mieć mierzone ciśnienie tętnicze przynajmniej raz w roku. Podobne rygory dotyczą profilaktycznych pomiarów poziomu cholesterolu oraz cukru we krwi. Inwestycja w tak wczesną diagnostykę ma być ekonomicznie uzasadniona – wykrycie schorzeń na etapie początkowym znacząco obniża koszty późniejszych, skomplikowanych i często obciążonych ryzykiem powikłań procedur medycznych.

Polska na drodze do zmian

W kontekście europejskich zmian, Polska podjęła już własne kroki legislacyjne. Na początku lipca 2025 roku weszła w życie ustawa o Krajowej Sieci Kardiologicznej. Ma ona zapewnić, że każdy pacjent, niezależnie od miejsca zamieszkania, będzie leczony według tych samych, wysokich standardów, a jego

ścieżka terapeutyczna będzie stale monitorowana. Wskazuje się, że Polska dysponuje już nowoczesną infrastrukturą, szczególnie w obszarze kardiologii inwazyjnej, co znacząco poprawiło przeżywalność po zawałach mięśnia sercowego.

Poważnym cieniem na optymistycznych planach kładzie się jednak narastający problem otyłości, zwłaszcza wśród dzieci. Dane z raportów Instytutu Matki i Dziedzictwa z grudnia 2025 roku są niepokojące: co trzeci ośmioletni chłopiec w Polsce ma nadmierną masę ciała, a u niemal jednej trzeciej badanych dzieci stwierdzono podwyższone ciśnienie skurczowe krwi. Eksperci alarmują, że brak natychmiastowych działań w grupie pediatrycznej doprowadzi do powstania pokolenia „młodych chorych dorosłych”, co zniweczy efekty postępów w medycynie klinicznej.

Fundusze na innowacje i edukację

Realizacja „Safe Hearts Plan” ma być wspierana przez nowoczesne technologie cyfrowe, badania naukowe oraz innowacje w farmakoterapii. Kluczowym elementem będzie zapewnienie finansowania w budżecie unijnym po 2028 roku. Środki te mają zasilić nie tylko badania nad nowymi lekami, ale przede wszystkim programy edukacyjne w szkołach. Promocja aktywności fizycznej i zdrowego żywienia od najmłodszych lat jest postrzegana jako najskuteczniejsza metoda walki z „głównym zabójcą” populacji europejskiej. Bez zdecydowanych działań, globalne prognozy na lata 2025–2050 przewidują wzrost częstości występowania schorzeń układu krążenia nawet o 90%.

Źródło: Newseria